ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ ТА КРАЄЗНАВСТВА
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ (ОЦТК)

вул. Василя Стуса, 15, м. Краматорськ, Донецька обл., 84333, Україна,
код ЄДРПОУ 04653118, тел.: 0506090795, e-mail: octk2014@gmail.com

25.09.2026 № 25/09-117
на №_____ від _____

Департаментам (управлінням) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій

Про проведення Відкритого конкурсу документального аматорського кіно

Керуючись Законом України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності». Постановою Верховної Ради України від 23 лютого 2017 року № 1908-VIII «Про рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні на тему: «Ціннісні орієнтири сучасної української молоді». наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 №527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України». згідно Плану Донецького обласного центру туризму та краєзнавства учнівської молоді на 2026 рік, з 02.11.2026 по 26.02.2027 відбудеться VI Відкритий конкурс документального аматорського кіно «Україна між світовими війнами (далі – Конкурс).

До участі у Конкурсі запрошуються вихованці (гуртківці). здобувачі освіти закладів загальної середньої. професійної. позашкільної. фахової передвищої та вищої освіти України.

Конкурс проводиться відповідно до Умов. що додаються. Для участі в заході учасники до 18 січня 2027 року проходять електронну реєстрацію та надають відеоматеріали. прикріпивши їх у реєстраційній формі за посиланням: https://forms.gle/co41oYwwR1PGEMJ37

Додаток: на 8 арк., в 1 прим.

Директор Тетяна ПІЧУГОВА

Ширяєвська Інга 066-697-88-50, octk2015@gmail.com

Додаток до листа
__.__.2026 № ____

УМОВИ

проведення VI Відкритого конкурсу документального аматорського кіно «Україна між світовими війнами (1917-1939 рр.): погляд у минуле»

І. Загальні положення

Вивчення української історії доби національно-визвольних змагань та міжвоєнного періоду є надзвичайно актуальним сьогодні, оскільки дозволяє зрозуміти коріння сучасних проблем та викликів, а також важливість збереження державності та національної ідентичності. Ця епоха була переломною у вітчизняній історії, коли вирішувалася доля української нації й державності, а її дослідження сприяє прищепленню молодому поколінню почуття патріотизму та формуванню національної ідентичності.

Керуючись Законом України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», Постановою Верховної Ради України від 23 лютого 2017 року № 1908-VIII «Про рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні на тему: «Ціннісні орієнтири сучасної української молоді», наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 №527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України», згідно Плану Донецького обласного центру туризму та краєзнавства учнівської молоді на 2026 рік, Донецький обласний центр туризму та краєзнавства учнівської молоді за підтримки Департаменту освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації ініціюють проведення VI Відкритого конкурсу документального аматорського кіно «Україна між світовими війнами (1917-1939 рр.): погляд у минуле» (далі – Конкурс).

ІІ. Мета та завдання Конкурсу

1. Метою Конкурсу є громадянське виховання дітей та молоді на прикладах боротьби українського народу за самовизначення та державну незалежність України у добу національно-визвольних змагань та міжвоєнного періоду.

2. Важливими завданнями Конкурсу є:

формування ціннісних орієнтирів і почуття патріотизму дітей та учнівської молоді, успадкованих від Українських січових стрільців, армії УНР, представників військової та політичної еліти, діячів науки і культури;

дослідження діяльності політичних, військових, громадських лідерів у боротьбі за державну незалежність;

демонстрація та аналіз перемог і поразок як мотивації формулювання уроків і здобутків за подіями, що відбулися;

залучення учнівської молоді до вивчення історії рідного краю;

удосконалення змісту та форм виховної роботи у закладах освіти;

інформаційно-просвітницька діяльність закладів освіти;

втілення в освітній процес сучасних цифрових технологій;

візуалізація пошукових досліджень.

III. Терміни проведення

Конкурс проводиться з 02.11.2026 по 26.02.2027 року.

Учасники Конкурсу до 18 січня 2027 року мають пройти електронну реєстрацію та надати організаторам відеоматеріали, які прикріплюються в реєстраційній формі за посиланням https://forms.gle/co41oYwwR1PGEMJ37

IV. Керівництво Конкурсом

Загальне керівництво Конкурсом здійснює Донецький обласний центр туризму та краєзнавства учнівської молоді за сприянням Департаменту освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації.

Безпосередня організація та проведення Конкурсу покладається на Донецький обласний центр туризму та краєзнавства учнівської молоді.

V. Учасники Конкурсу

До участі у Конкурсі запрошуються вихованці (гуртківці), здобувачі освіти закладів загальної середньої, професійної, позашкільної, фахової передвищої та вищої освіти України.

VI. Тематика робіт

Учасники Конкурсу досліджують історичні процеси, факти, життя і діяльність історичних постатей, що брали участь у державотворчих процесах, складають фото та відеоматеріали, на основі яких створюють відеопроєкти за одним із напрямів:

1. Україна у добу Перших національно-визвольних змагань (1917-1921 рр.)

2. Опір тоталітаризму та боротьба за національну ідентичність у 20-х – 30-х рр. XX ст.

3. Культурний, науковий та духовний спротив (20-30-і рр. XX ст.)

Продовження додатка

4. Творці історії міжвоєнної України: особистісний вимір.

Зміст напрямів дослідження та відео демонстрації

1. Україна у добу Перших національно-визвольних змагань: військово-політичний та дипломатичний фронт (1917-1921 рр.)

Розбудова державності: УНР, ЗУНР, Українська держава гетьмана Павла Скоропадського.

Еволюція української регулярної армії: формування та бойовий шлях військових підрозділів (Армія УНР, Галицька армія, Січові стрільці, Сердюцька дивізія, Запорозький корпус та ін.).

Феномен повстанського руху: роль отаманщини, селянських повстань та партизанської боротьби в контексті загальнонаціональних змагань.

Дипломатичний фронт та боротьба за міжнародне визнання (Брест-Литовський мирний договір, дипломатичні місії УНР та Української держави за кордоном, Варшавський договір, Україна в геополітичних планах Антанти та Радянської Росії).

Аналіз першої більшовицької гібридної агресії: створення псевдодержавних утворень (автономних радянських республік у складі більшовицької Росії.) Інформаційна війна та пропаганда: преса, плакати, відозви та агітація. Збройне протистояння більшовицькій навалі та окупації території України.

Історична пам'ять та уроки для сучасності: паралелі між Першими національно-визвольними змаганнями (1917–1921 рр.) та сучасною російсько-українською війною.

2. Опір тоталітаризму та боротьба за національну ідентичність у 20-х – 30-х рр. XX ст.

Збройний та селянський опір радянській владі повстансько-партизанський рух на території Наддніпрянщини та Півдня України після поразки Української революції.

Селянські бунти під час колективізації: опір примусовому вступу в колгоспи, «волинки» (масові виступи селян, переважно жінок) напередодні та під час Голодомору.

Культурний та інтелектуальний спротив («Розстріляне відродження»). Діяльність культурних еліт: захист української мови, літератури та мистецтва в умовах згортання політики українізації (коренізації).

Доля представників репресованої інтелігенції, які відмовилися підкорятися радянським ідеологічним догмам (справи «Спілки визволення України», «Шахтинська справа» тощо).

Релігійний опір тоталітарному режиму. Релігійне підпілля: збереження віри та національних обрядів в умовах агресивної атеїстичної пропаганди й закриття храмів. Роль духовенства у збереженні людяності, фіксації злочинів режиму та взаємодопомозі під час геноциду 1932–1933 років.

Розгортання націоналістичного руху у Західній Україні: створення та діяльність Української військової організації (УВО) та Організації українських націоналістів (ОУН) проти польської асиміляційної політики (пацифікації). Уряд УНР в екзилі та дипломатичний фронт: спроби донести інформацію про Голодомор та радянський терор до світової спільноти.

Повсякденний опір та збереження історичної пам'яті: як українські родини зберігали національну самосвідомість в умовах русифікації та ідеологічного тиску.

3. Культурний, науковий та духовний спротив (20 – 30-і рр. XX ст.)

«Розстріляне відродження»: літературний опір тоталітаризму. Театр та кінематограф як простір свободи. Образотворче мистецтво в лещатах соцреалізму. Слобідські кобзарі та лірники. Трагедія нищення носіїв усної народної традиції та музичний спротив радянській пропаганді.

Науковий спротив та інтелектуальна еліта в умовах ідеологічного тиску. Спроби збереження академічної свободи та боротьба вчених за об'єктивну науку. Історична та мовознавча наука як лінія оборони. Боротьба за український правопис, протистояння русифікації та фальсифікації української історії.

Духовний спротив та релігійне життя. Українська Автокефальна Православна Церква (УАПЦ): відродження та ліквідація. Феномен «липківства» (митрополит Василь Липківський) як духовний рух за незалежність від Москви. Опір селян та духовенства закриттю та руйнуванню храмів, вилученню церковних цінностей, антирелігійній пропаганді («войовничому безбожництву»). Повсякденний та низовий спротив. Гумор, сатира та фольклор як зброя. Антирадянські анекдоти, приказки, частівки та повстанські пісні як засіб ментального самозахисту народу.

Регіональний та закордонний виміри спротиву. Західноукраїнські землі як центри збереження ідентичності. Спротив полонізації, румунізації та мадяризації. Діяльність «Просвіти», кооперативного руху та греко-католицької церкви

(митрополит Андрій Шептицький). Українська еміграція: культурний та науковий фронт. Діяльність УВУ (Українського вільного університету) в Празі, наукових інституцій у Варшаві та Берліні, поширення правди про Голодомор у світі.

4. Творці історії міжвоєнної України: особистісний вимір.

Політичні діячі УНР та ЗУНР у підпіллі та еміграції, ідеологи українського руху (М. Грушевський, В. Винниченко, П. Скоропадський, Є. Коновалець, Д. Донцов, А. Волошин та ін.).

Організатори українського життя за кордоном, еміграційні урядовці.

Видатні полководці та військові діячі: дослідження стратегії та внеску окремих постатей (С. Петлюра, М. Омелянович-Павленко, П. Болбочан, О. Греков, Д. Вітовський та ін.).

Література, поезія та драматургія (М. Хвильовий, Л. Курбас, В. Підмогильний, М. Куліш та ін.).

Живопис, графіка, скульптура та архітектура (М. Бойчук та бойчукісти, К. Малевич, В. Кричевський, О. Архипенко та ін.).

Режисери, актори, композитори (О. Довженко, А. Бучма, Б. Лятошинський та ін.).

Видатні науковці, винахідники та конструктори (Є. Патон, Ю. Кондратюк, В. Вернадський та ін.).

Педагоги, історики, мовознавці (А. Кримський, Д. Яворницький, С. Русова та ін.).

Спортсмени, меценати, журналісти та видавці, які популяризували українське за кордоном (І. Піддубний, Є. Чикаленко та ін.).

VII. Вимоги до оформлення робіт:

1. Загальні та технічні вимоги:

мова конкурсних робіт – державна (українська). Закадровий текст, титри, а також інтерв'ю (синхрони) виконуються українською мовою;

наявність титрів на початку та в кінці фільму (назва, автори, заклади освіти/організації, місто/селище, рік створення);

наявність закадрового тексту та/або супровідних титрів;

чітка відповідність візуального ряду закадровому тексту та супровідним титрам;

якість візуального матеріалу, операторської роботи, аудіосупроводу та монтажу;

допускається використання будь-яких апаратних і програмних засобів для здійснення відеозапису та монтажу. На Конкурсі оцінюється як технічна якість відеоматеріалу, так і творча майстерність авторів;

тривалість документального фільму — до 15 хвилин.

2. Вимоги до змісту та хронікально-документальної цінності:

обґрунтування актуальності, інформативність та історична достовірність фільму;

кількість та якість залученого історичного матеріалу, прив'язка місця зйомки до подій (осіб), покладених в основу сюжету фільму;

наявність фрагментів інтерв'ю (синхронів) зі свідками подій, представниками експертного середовища (краєзнавцями, науковцями, музейними та архівними працівниками тощо);

послідовність, чіткість, логічність сюжету фільму, повнота розкриття теми;

об'єктивність та виваженість оцінок авторів фільму;

творчі, фахові (журналістські, операторські) здібності авторів, здатність стрічки справити емоційний та естетичний вплив на аудиторію;

суспільно-пізнавальна значущість фільму, можливість його практичного використання в освітньому процесі.

3. Порядок подання та розміщення робіт:

кожна конкурсна робота завантажується на відеохостинг YouTube (з рівнем доступу «Відкритий» або «За посиланням»);

активне посилання на відео зазначається під час онлайн-реєстрації;

розміщений на YouTube конкурсний відеоматеріал не може бути видалений з облікового запису впродовж щонайменше 6 місяців після завершення Конкурсу;

дотримання авторських прав: автори конкурсних робіт несуть відповідальність за дотримання законодавства України про авторське право та суміжні права при використанні архівних відеоматеріалів, фотографій та музичного супроводу.

VIII. Підбиття підсумків та нагородження переможців

Для оцінювання конкурсних робіт організатори Конкурсу формують журі. Загальна кількість переможців та призерів Конкурсу не може перевищувати 50% від загальної кількості учасників.

Переможці та призери визначаються рішенням журі за сумою набраних балів відповідно до Критеріїв оцінювання (Додаток до Умов):

переможцем (І місце) визнається учасник (команда), робота якого набрала максимальну кількість балів, але не менше ніж 90 балів;

призерами (ІІ, ІІІ місця) визнаються учасники (команди), які посіли відповідні місця за сумою балів, але не менше ніж 75 балів.

Переможці та призери Конкурсу нагороджуються грамотами від організаторів Конкурсу в кожній номінації. Учасники, які не посіли призові місця, отримують електронні сертифікати учасників.

Продовження додатка

Критерії оцінювання матеріалів Конкурсу

№ з/п	Критерій оцінювання	Максимальний бал
I	Відповідність загальним вимогам	
1.1.	Наявність титрів на початку та наприкінці фільму (назва, автори/команда, заклади освіти/організації, місце та рік створення)	10
II	Зміст та хронікально-документальна цінність	
2.1.	Обгрунтування актуальності, інформативність та історична достовірність фільму	10
2.2.	Кількість та якість залученого історичного матеріалу, прив'язка місця зйомки до подій (осіб), покладених в основу сюжету	10
2.3.	Наявність сюжетів (синхронів) зі свідками подій, представниками експертного середовища (краєзнавцями, науковцями, музейними, архівними працівниками тощо)	10
2.4.	Послідовність, чіткість, логічність сюжету фільму, повнота розкриття теми	10
2.5.	Об'єктивність та виваженість оцінок авторів фільму	10
2.6.	Фахові (журналістські, операторські) та творчі здібності авторів; здатність стрічки справити емоційний та естетичний вплив на аудиторію	10
2.7.	Суспільно-пізнавальна значущість фільму, можливість його практичного застосування в освітньому процесі	10
III	Відповідність технічним вимогам	
3.1.	Якість та наявність закадрового тексту	5
3.2.	Чітка відповідність візуального ряду закадровому тексту та супровідним титрам	5
3.3.	Якість візуального матеріалу, операторської роботи, звукового оформлення та монтажу	10
Всього	Максимальна сума	100